

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 2 юли 2019 г.
(OR. en)

10745/19
ADD 1

LIMITE

ENER 397
WTO 190
FDI 20

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	9305/19 + ADD 1
Относно:	Указания за водене на преговори по модернизирането на Договора за енергийната харта — Приемане

В приложението се съдържат указанията за водене на преговори към посоченото по-горе решение на Съвета, изложено в док. 10745/19.

**УКАЗАНИЯ ЗА ВОДЕНЕ НА ПРЕГОВОРИ ПО МОДЕРНИЗИРАНЕТО НА
ДОГОВОРА ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ХАРТА**

Относно процеса на преговори:

По време на преговорите Съюзът се представлява от Комисията. В съответствие с принципите на лоялно сътрудничество и единство на външното представителство, както е определено в Договорите, по време на преговорите Съюзът и участващите в преговорите държави — членки на Съюза, осигуряват пълна координация на позициите и предприемат съответни действия.

Настоящите указания не засягат установеното в Договорите разделение на компетентностите между Съюза и държавите членки.

Държавите членки, които са страни по ДЕХ, упражняват правото си на глас и изразяват становище в съответствие с настоящите указания и предварително съгласуваните позиции на ЕС.

Относно същността на преговорите:

А. ЕСТЕСТВО И ОБХВАТ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

Целта на преговорите е да се модернизират разпоредбите на Договора за Енергийната харта (ДЕХ), подписан в Лисабон на 17 декември 1994 г. (сред подписалите го страни са Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки¹), като в резултат се постигне споразумение за създаване на модернизиран ДЕХ.

По време на Министерската конференция на ДЕХ през ноември 2018 г. договарящите страни по ДЕХ постигнаха съгласие по списък с точки за модернизиране².

¹ Италия се оттегли от ДЕХ в сила от 1 януари 2016 г.

² https://energycharter.org/fileadmin/DocumentsMedia/CCDECS/2018/CCDEC201818_-STR_Modernisation_of_the_Energy_Charter_Treaty.pdf

Б. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА СЪДЪРЖАНИЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

Общи принципи и цели

Целта на модернизирания ДЕХ следва да бъде улесняване по устойчив начин на инвестициите в енергийния сектор между договарящите страни по ДЕХ чрез създаване на последователна и актуална правнообвързваща рамка, която носи правна сигурност и гарантира високо равнище на защита на инвестициите.

Целта на модернизирания ДЕХ следва да бъде установяване на ясни правила по широк набор от въпроси, свързани с инвестициите. Това на свой ред ще позволи на договарящите страни по ДЕХ да укрепят институционалния си капацитет, обществените си политики и нормативните си уредби в сектора на енергетиката.

В модернизирания ДЕХ следва да се поясни, че ЕС може да изисква от участниците на пазара от трети държави, осъществяващи дейност на вътрешния пазар, да спазват приложимите закони на Съюза и на държавите членки, включително тези, които се отнасят до политиката в областта на околната среда и безопасността.

Модернизираният ДЕХ следва да отразява целите в областта на изменението на климата и прехода към чиста енергия и да допринася за постигането на целите на Парижкото споразумение.

Защита на инвестициите

В резултат на преговорите разпоредбите на ДЕХ относно защитата на инвестициите следва да бъдат приведени в съответствие със съвременните стандарти, залегнали в неотдавна сключените споразумения на ЕС и неговите държави членки, и ДЕХ да бъде пригоден към политическите и икономическите промени в световен план (включително в сектора на енергетиката).

Стандартите за защита на инвестициите в модернизирания ДЕХ следва да продължат да имат за цел постигане на високо равнище на защита на инвестициите въз основа на разпоредби, осигуряващи правна сигурност за инвеститорите и инвестициите на страните на техните съответни пазари.

Модернизираният ДЕХ следва да предостави ясни определения на попадащите в обхвата инвестиции и инвеститорите. Определението за инвеститор следва изрично да изключва инвеститорите и предприятията, които не упражняват съществена стопанска дейност в своята държава на произход, за да се изясни, че дружествата „пощенски кутии“ не могат да отнасят спорове до съда по силата на ДЕХ.

В модернизирания ДЕХ следва изрично да се потвърди правото на договарящите се по него страни да вземат мерки за постигане на легитимни цели на обществените политики като опазване на здравето, безопасността, околната среда или обществения морал, социална закрила или защита на потребителите („право на регулиране“). В съответствие с преработения подход на ЕС в областта на защитата на инвестициите следва да се поясни, че разпоредбите за защита на инвестициите не могат да се тълкуват като ангажимент на страните да не променят своето законодателство, включително по начин, който може да повлияе отрицателно на очакванията на инвеститора за печалбите. В него следва да се включат разпоредби относно държавната помощ в съответствие с действащите споразумения на ЕС.

В модернизирания ДЕХ следва да се включат подходящи стандарти за защита на инвеститорите и инвестициите, съобразени с правото на ЕС и с преработения подход на ЕС относно защитата на инвестициите, по-специално (изброяването не е изчерпателно):

- разпоредба за режима на най-облагодетелствана нация, в която съгласно ДЕХ е включен и режимът за национално третиране;
- справедлив и еднакъв режим и пълна защита и сигурност („постоянна максимална закрила и сигурност“), които са точно определени за целите на тълкуването;
- експроприация, обхващаща както пряката, така и непряката експроприация, с подходящо определение, в което се пояснява естеството на непряката експроприация;
- гаранционна клауза във връзка с инвестициите: да се поясни обхватът на гаранционната клауза във връзка с инвестициите, която включва „специфични“ или „писмени“ ангажименти и обхваща само нарушения на договорните задължения, които възникват в процеса на упражняване на държавна власт;

- трансфери: разрешаване на свободни трансфери във връзка с дадена инвестиция, заедно с подходящи изключения и предпазни мерки в случай на финансови затруднения или кризи; и
- отказ за предоставяне на предимства: разрешаване на отказващата страна да приема или да запазва в сила мерки, които са свързани с поддържането на международния мир и сигурност (включително защитата на правата на човека) и които забраняват сделки с този инвеститор или обхваната инвестиция.

ЕС взема участие по темите за уреждане на спорове, които са включени в списъка на елементите за модернизиране (необосновани иски, прозрачност, сигурност на разходите, оценка на обезщетенията и финансиране на трети страни), в съответствие с подхода на ЕС в неговите споразумения за защита на инвестициите и позицията, възприета от ЕС в Работна група III на Комисията на ООН по международно търговско право (UNCITRAL) и в Международния център за уреждане на инвестиционни спорове (ICSID), за да се гарантира, че този подход е отразен в модернизиращия ДЕХ.

Във всички случаи ЕС следва да се стреми да гарантира, че по отношение на ДЕХ ще бъдат приложени текущите многостранни реформи на уреждането на спорове между инвеститори и държавата, като например тези в рамките на Работна група III на UNCITRAL и ICSID. Това включва стремеж да се гарантира, че бъдещ многостранен инвестиционен съд е приложим спрямо ДЕХ.

Европейският съюз може да участва в преговори по всички теми, свързани със списъка на елементите за модернизиране, в съответствие с настоящите указания за водене на преговори и подхода на ЕС в споразуменията му за защита на инвестициите. Европейският съюз също гарантира, че всички правила или ангажименти, договорени от него, следва да бъдат в съответствие с правната рамка на ЕС.

Устойчиво развитие и корпоративна социална отговорност

В модернизиращия ДЕХ следва да се включат разпоредби във връзка с устойчивото развитие, в т.ч. относно изменението на климата и прехода към чиста енергия в съответствие с Парижкото споразумение и неотдавна сключените от ЕС споразумения и позициите на ЕС в провежданите понастоящем преговори. Той следва да допринася и за утвърждаването на правата на човека и международните трудови стандарти, включително чрез разпоредби относно прозрачността и корпоративната социална отговорност/отговорното стопанско поведение.

Организация за регионална икономическа интеграция

ЕС не подкрепя изменението на разпоредбата за организацията за регионална икономическа интеграция като част от процеса по модернизиране на ДЕХ. При все това, в случай че преговорите обхванат и разпоредбата за организацията за регионална икономическа интеграция, ЕС следва да гарантира, че целта на разпоредбата в модернизирания ДЕХ продължава да се изразява в това никоя от разпоредбите на ДЕХ да не се тълкува в смисъл, че задължава страна по ДЕХ, която е страна по Споразумението за икономическа интеграция („СИИ“), да приложи по отношение на друга страна по ДЕХ, която не е страна по СИИ, преференциално третиране, приложимо между страните по СИИ.

Прединвестиционен етап

ЕС не подкрепя включването на предварителни инвестиции в модернизирането на ДЕХ, което следва да се съсредоточи върху разпоредбите за защита на инвестициите. Ако обаче преговорите обхванат и прединвестиционния етап, ЕС следва да се противопостави на превръщането на разпоредбите относно прединвестиционния етап в предмет на процедурата за уреждане на спорове.

Транзитиране

Разпоредбите на главата, посветена на транзитирането, следва да бъдат пояснени, за да отчитат в по-голяма степен изискванията на интегрираните енергийни пазари с права за достъп на трети страни, както например в ЕС.

Във връзка с газа, в нея следва да е пояснено, че понятието „транзитиране“ в Енергийната харта не е в противовес на принципа за свободен достъп и невъзпрепятстван обмен на газ без териториални ограничения и на основаната на виртуални потоци, а не на обмен на физически молекули търговия с енергия, каквато е практиката в ЕС. Всяко правило или ангажимент, договорени от Европейския съюз, следва да бъдат в съответствие с правната рамка на ЕС и международните ангажименти на ЕС, по-специално по отношение на достъпа на трети страни и тарифите за ползване на инфраструктурата.

Определение на „харта“

Определението е приложимо за няколко ключови разпоредби на ДЕХ. През 2015 г. бе приета Международната енергийна харта с цел актуализиране на първоначалната Европейска енергийна харта от 1991 г. Договарящите страни по ДЕХ не постигнаха съгласие по въпроса дали позоваването на думата „харта“ в ДЕХ би могло да се тълкува и като позоваване на Международната енергийна харта. ЕС беше на мнението, че такова тълкуване е възможно. Поради това в определението на „харта“ в модернизирания ДЕХ следва да се включи и Международната енергийна харта от 2015 г.

Определение на „икономическа дейност в енергийния сектор“

Инвестициите от обхвата на ДЕХ трябва да са свързани с „икономическа дейност в енергийния сектор“. Такава икономическа дейност е свързана с продукти и материали, които в голямата си част произхождат от изкопаеми горива (изброени в приложение ЕМІ към ДЕХ). Възможно е да се окаже, че в определението не са обхванати новите тенденции в инвестициите, особено в сектора на възобновяемата енергия, нито инструментите за енергийна ефективност и текущата цифровизация в сектора на енергетиката. Ето защо в модернизирания ДЕХ следва да бъде включено определение на „икономическа дейност в енергийния сектор“, което да позволява да се обхванат предизвикателствата и възможностите, свързани с прехода към безопасна и устойчива нисковъглеродна, цифровизирана и ориентирана към потребителя енергийна система.

Заличаване на морално остарелите разпоредби

Секретариатът на ДЕХ поиска процесът на модернизиране да бъде използван за разрешаване на въпроса с морално остарелите разпоредби на ДЕХ. Макар това да не е приоритет за ЕС, заличаването на морално остарелите разпоредби може да подобри четивността на ДЕХ и следователно може да се обмисли.